

**Test z języka polskiego  
dla absolwentów szkół średnich  
z polskim językiem nauczania**

**Wersja D**

<b>Numer kandydata</b>	
<b>Kraj, miasto</b>	
<b>Liczba punktów</b>	

**2009 r.**



## I Rozumienie ze słuchu

...../ 10 p.

Proszę wysłuchać tekstu, który zostanie odczytany dwa razy. Podczas słuchania proszę wykonać poniższe zadania.

1. Proszę zaznaczyć stwierdzenia prawdziwe literą P, a stwierdzenia fałszywe literą F.

- 1) Oddział Muzeum Sztuki ms<sup>2</sup> powstał w eleganckiej łódzkiej dzielnicy o nazwie Manufaktura. ....
- 2) Do przygotowywanego eksperymentu zostaną zaproszeni mało znani artyści plastycy. ....
- 3) W akcji będą mogły wziąć udział wszystkie chętne osoby. ....
- 4) Uczestnicy samodzielnie wybiorą odpowiadającą im formę artystycznego wyrazu. ....
- 5) W nagrodę za udział w akcji będzie można zagrać na gitarze. ....

\_\_\_\_\_/ 5 p.

2. Proszę odpowiedzieć na pytania.

- 1) Jakie są podstawowe cele organizowanego eksperymentu socjalnego?  
.....  
.....
- 2) Jak często i gdzie będzie prezentowany dotychczasowy przebieg akcji?  
.....  
.....
- 3) Co oznacza stwierdzenie: „Ewentualny sukces eksperymentu nie spowoduje obniżenia lotów.”?  
.....  
.....
- 4) Dlaczego Muzeum Sztuki walczy o stałą publiczność?  
.....  
.....
- 5) Co się stanie, jeśli eksperyment artystyczny się powiedzie?  
.....  
.....

\_\_\_\_\_/ 5 p.

## II Test leksykalno-gramatyczny

...../ 30 p.

1. Proszę uzupełnić tekst, podane w nawiasach wyrazy wpisać w odpowiedniej formie,

dodając – tam, gdzie to konieczne – właściwy przyimek.

Nie wiem, co się dzieje z Marta<sup>0</sup> (Marta). Chciałbym jej<sup>0</sup> (ona) pomóc. Chodzi taka tajemnicza i zamyślona. Pytałem .....<sup>1</sup> (dziewczyny) z grupy, czy nie domyślają się .....<sup>2</sup> (przyczyna) jej stanu, ale nie chciały mi nic powiedzieć. Pewnie znów się .....<sup>3</sup> (ktoś) zakochała. Niepokoję się .....<sup>4</sup> (kuzynka), bo bardzo przeżywa swoje miłosne rozczarowania. W końcu jesteśmy także .....<sup>5</sup> (przyjaciele).

\_\_\_\_\_ / 5 p.

2. Proszę uzupełnić tekst wyrazami podanymi w nawiasach w odpowiedniej formie.

Liczebniki proszę napisać słowami.

Postanowiliśmy pomalować cały dom. Ponieważ jest nas troje<sup>0</sup> (my, 3), sądziliśmy, że poradzimy sobie sami. Niestety nie udało się nam przewidzieć .....<sup>1</sup> (wiele, problem). Poprosiliśmy więc o wsparcie sąsiadów, którzy mają .....<sup>2</sup> (2, syn) i .....<sup>3</sup> (3, córki). Zgodzili się, a na dodatek zjawili się u nas z .....<sup>4</sup> (4, znajomy), którzy właśnie spędzali u nich wakacje. W ciągu paru dni odmalowaliśmy ściany, okna i .....<sup>5</sup> (5, drzwi). Napracowaliśmy się, ale zabawy było co niemiara!

\_\_\_\_\_ / 5 p.

3. Proszę połączyć każdy czasownik z jednym rzeczownikiem w odpowiedniej formie.

0. udzielić informacji

1. ponieść .....

2. użyć .....

3. osiągnąć .....

4. złożyć .....

5. odegrać .....

( siła, sukces, **informacja**, przysięga, rola, straty)

\_\_\_\_\_ / 5 p.

**4. Proszę połączyć człony przysłów zgodnie z przykładem.**

**0. Cierp ciało,**

A. musisz krakać jak i one.

1. Co się odwlecze,

B. po szkodzie.

2. Poznać po słowie,

C. to nie uciecze.

3. Mądry Polak

D. nie zagładać w zęby.

4. Kiedy wlałeś między wrony,

E. kiedy ci się chciało.

5. Darowanemu koniowi

F. co kto ma w głowie.

0 – E, 1 - ....., 2 - ....., 3 - ....., 4 - ....., 5 - .....

\_\_\_\_\_/ 5 p.

**5. Proszę przekształcić zdania nie zmieniając ich sensu.**

0. Rozpoczęto badania nad chorobą, ale wcześniej umarło tysiące ludzi.

**Zanim rozpoczęto badania nad chorobą, umarło tysiące ludzi.**

1. Pozostała dłużej w pracy, bo chciała dokończyć sprawozdanie roczne.

W celu .....

2. Pomimo że rodzice nie zgodzili się, poszła do klasztoru.

Wbrew .....

3. Wyjechał z kraju i nigdy już do nas nie napisał.

Po .....

4. Będę pracowała tak długo, aż nie skończę.

Dopóty.....

5. Ponieważ pogoda była zła, odwołano wyjazd w góry.

Ze względu na .....

\_\_\_\_\_/ 10 p.

### III Rozumienie tekstu

...../ 10 p.

**Proszę przeczytać tekst i wykonać zadania.**

- a) Określenia: Inny, Inni można rozumieć na wiele sposobów i używać w różnych znaczeniach i kontekstach, na przykład dla rozróżnienia płci, pokoleń, narodowości, religii itd. W moim przypadku używam tego określenia, aby odróżnić Europejczyków, ludzi Zachodu, od tych, których nazywam Innymi – to znaczy nie-Europejczyków, świadom, że dla tych ostatnich ci pierwsi są również Innymi.
- b) Gatunkiem, który staram się uprawiać, jest literacki reportaż oparty na doświadczeniach wieloletnich podróży po świecie. Każdy reportaż ma wielu autorów i tylko dawno przyjęty zwyczaj powoduje, że tekst podpisujemy nazwiskiem. W rzeczywistości jest to – być może – najbardziej zbiorowo, kolektywnie tworzony gatunek literacki, jako że w jego powstaniu uczestniczą dziesiątki ludzi – naszych rozmówców spotykanych na drogach świata – którzy opowiadają nam historie ze swojego życia, lub życia swojej społeczności, albo zdarzenia, w jakim brali udział, czy o których słyszeli od innych. Ci obcy, często nieznani nam bliżej ludzie, nie tylko są jednym z najbogatszych dla nas źródeł wiedzy o świecie, ale także pomagają nam w pracy na wiele innych sposobów – umożliwiają kontakty, użyczają swojego domu, albo wręcz ratują nam życie.
- c) Każdy z tych ludzi spotykanych w drodze przez świat składa się jakby z dwóch istot, jest dwoistością, którą często trudno rozdzielić, z czego zresztą nie zawsze zdajemy sobie sprawę. Jedna z tych istot to człowiek jak każdy z nas; ma swoje radości i smutki, swoje dobre i złe dni, cieszy się z sukcesów, nie lubi być głodny, nie lubi, kiedy jest mu zimno, odczuwa ból jako cierpienie i nieszczęście, odczuwa pomyślność jako satysfakcję i spełnienie. Druga istota, nakładająca się i spleciona z pierwszą, to człowiek jako nosiciel cech rasowych, nosiciel kultury, wierzeń i przekonań. Żadna z tych istot nie występuje w stanie czystym i wyizolowanym, ale współżyją ze sobą wzajemnie na siebie oddziałując.
- d) Problem jednak w tym, i w tym także trudność mojego reporterskiego zawodu, że ta istniejąca w każdym z nas relacja między człowiekiem – jednostką, indywidualnością i osobowością a człowiekiem – nosicielem kultury i rasy, nie jest w nim samym nieruchoma, sztywna, statyczna, dana raz na zawsze, ale przeciwnie – cechuje ją dynamika, ruchliwość, zmienność, różnice natężenia, w zależności od kontekstu zewnętrznego, wymogów chwili bieżącej, oczekiwań otoczenia, a nawet własnego nastroju i wieku.
- e) Dlatego nigdy nie wiemy, kogo spotkamy, choć może to być z nazwiska i wyglądu ten

sam, znany nam wcześniej człowiek. A co dopiero, kiedy zetkniemy się z kimś, kogo pierwszy raz widzimy na oczy. Toteż każde spotkanie z Innym jest zagadką, jest niewiadomą, jest – powiem więcej – tajemnicą.

[ Ryszard Kapuściński, *Ten Inny*]

**1. Proszę zaznaczyć akapity (a, b, c, d lub e ), w których Ryszard Kapuściński:**

1. pisze, że gatunek którym się zajmuje, ma zbiorowego autora .....
  2. mówi o zagadkowości swych reporterskich spotkań z Innym .....
  3. zwraca uwagę na wewnętrzną niestałość złożonej natury ludzkiej .....
  4. uświadamia czytelnikowi, że natura ludzka nosi dualistyczny charakter .....
  5. mówi o czynnikach, które mają wpływ na zmienność natury ludzkiej .....
- \_\_\_\_\_ / 5

**2. Proszę zaznaczyć jedno właściwe zakończenie zdania.**

1. Określeniem *Inni* Ryszard Kapuściński określa:
  - a. przedstawicieli innych nacji
  - b. mieszkańców innych kontynentów
  - c. przedstawicieli innych niż europejska kultur
2. Pisarz podpisuje reportaże swoim nazwiskiem:
  - a. bo to właśnie jemu ludzie opowiadają historie swego życia
  - b. gdyż tak nakazuje obyczaj
  - c. ponieważ ludzie, z którymi się styka są niepiśmienni
3. Na drogach świata reporter napotyka ludzi, którzy:
  - a. są jego informatorami
  - b. są jego głównym źródłem informacji
  - c. są czymś więcej niż tylko źródłem informacji

4. Według autora tekstu dwa aspekty ludzkiej natury:
- a. wzajemnie się wykluczają
  - b. wzajemnie na siebie wpływają
  - c. są wyraźnie od siebie odizolowane
5. Dla autora każde spotkanie z Innym jest zagadką, gdyż:
- a. ciągle napotyka nowych ludzi
  - b. nigdy nie wie, kogo na swej drodze spotka
  - c. nigdy nie wie, czy kogoś na swej drodze spotka



#### IV Pisanie

**Proszę wybrać jeden z podanych tematów i napisać tekst zawierający ok. 15 zdań.**

1. Łacińskie przysłowie mówi: „Śmiały los sprzyja”. Proszę je skomentować.
2. Oglądanie telewizji to marnowanie czasu. Proszę ustosunkować się do tego stwierdzenia.
3. Gdybyś z jakichś względów miał/-a opuścić swój kraj, to w jakim kraju byś się osiedlił/-a? Uzasadnij swój wybór.

**TEMAT:** .....

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features a solid horizontal line at the top, followed by multiple sets of dashed horizontal lines spaced evenly down the page, providing a guide for letter height in handwriting practice. The background is white, and the lines are black.

/ 15 p.

## Wiedza o literaturze i języku polskim

...../ 35 p.

### 1. Proszę podać imię i nazwisko autora utworu.

Tytuł utworu	Autor
0. <i>Imperium</i>	A. Ryszard Kapuściński
1. <i>Do fraszek</i>	B. ....
2. <i>Pieśń legionów polskich we Włoszech</i>	C. ....
3. <i>Ballady i romanse</i>	D. ....
4. <i>Potop</i>	E. ....
5. <i>Przedwiośnie</i>	F. ....

...../ 5 p.

### 2. Proszę podać epokę literacką, w której powstał cytowany we fragmencie utwór.

#### 0. Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,

Co to będzie, co to będzie?

A. romantyzm

1. Wielkieś mi uczyniła pustki w domu moim,  
Moja droga Urszulo, tym zniknięciem swoim!  
Pełno nas, a jakoby nikogo nie było:  
Jedną maluczką duszą tak wiele ubyło.

B. ....

2. Dla Boga, panie Wołodyjowski! Larum grają!  
wojna! nieprzyjaciół w granicach! a ty się nie  
zrywasz? szabli nie chwytasz? na koń nie siadasz?

C. ....

3. Jaki to chłopiec piękny i młody?

Jaka to obok dziewczica?  
Brzegami sinej Świtezi wody  
Idą przy świetle księżyca.

D. ....

4. Miałeś, chamie, złoty róg,  
Miałeś, chamie, czapkę z piór:  
[...]  
ostał ci się jeno sznur.

E. ....

5. Przymawiało jednego czasu wino wodzie:

„Ja panom, a ty chłopom jesteś ku wygodzie”.

„Nie piłoby cię państwo – rzecz woda skromnie –

Gdyby nie chłop dał na cię, co chodzi pić do mnie”.

F. ....

\_\_\_\_ / 10

**3. Proszę zaznaczyć prawidłową odpowiedź zgodnie z przykładem.**

0. Ciekawym dokumentem życia towarzyskiego w Polsce XIV w. jest utwór dydaktyczny:

a. O zachowaniu się przy obiedzie

b. O zachowaniu się przy kobiecie

c. O zachowaniu się przy stole

1. „Pieśń o narodzeniu pańskim” autorstwa F. Karpińskiego zaczyna się od słów:

a. „Bóg się rodzi, noc jaśnieje...

b. „Bóg się rodzi, moc truchleje...

c. „Bóg się rodzi, blask ciemnieje...

2. Ignacy Krasicki jest znanym autorem:

a. figlików

b. fraszek

c. bajek

3. Akcja „Pana Tadeusza” rozgrywa się w latach:

a. 1711 i 1712

b. 1811 i 1812

c. 1911 i 1912

4. Głównym bohaterem „Potopu” jest:

a. Onufry Zagłoba

b. Bogusław Radziwiłł

c. Andrzej Kmicic

5. Stanisław Wyspiański jest autorem dramatu symbolicznego:

a. „Wesele”

b. „Ożenek”

c. „Białe małżeństwo”

\_\_\_\_ / 5 p.

**4. Proszę połączyć poniższe terminy z ich opisami.**

**0. Kalambur**

**A. to dowcipna gra słów oparta na wykorzystaniu wieloznaczności albo podobieństw wyrazów, np. Kichaj na przeziębienie!**

**1. Inwokacja**

**B. jest to środek stylistyczny, polegający na innym, niż to jest spotykane, układzie wyrazów w zdaniu.**

**2. Pytanie retoryczne**

**C. to początkowa część utworu literackiego zawierająca wezwanie autora do muz, do Boga, często z prośbą o natchnienie.**

**3. Szyk przestawny**

**D. tzn. pozorne, takie, na które autor nie oczekuje odpowiedzi albo na które odpowiedź jest niemożliwa.**

**4. Epilog**

**E. niejawne, ale zrozumiałe dla czytelnika lub słuchacza napomknienie o czymś.**

**5. Aluzja**

**F. to końcowa część utworu literackiego, zawierająca dalszy opis losów bohaterów lub wyjaśnienie intencji autora.**

**0 – A      1 - .....,      2 - .....,      3 - .....,      4 - .....,      5 - ....**

\_\_\_\_ / 5 p.

**5. Proszę przeczytać wiersz i napisać jego interpretację.**

Kim jest postać mówiąca w wierszu? Czyjej wizyty wyczekuje z utęsknieniem? Na czym polega urok nieba przedstawionego w utworze? W jaki sposób został przedstawiony Bóg? Jaką wymowę nadaje utworowi jego zakończenie?

Gdy po śmierci w niebiosów przybyłam pustkowiu,  
Bóg długo patrzył na mnie i głaskał po głowie.

„Zbliź się do mnie, Urszulo! Poglądasz, jak żywa...  
Zrobię dla cie, co zechcesz, byś była szczęśliwa”.

„Zrób tak, Boże – szepnęłam – by w nieb Twoich krasie  
Wszystko było tak samo, jak tam – w Czarnolasie!”

I umilkłam złękciona, i oczy unoszę,  
By zbadać, czy się gniewa, że Go o to proszę?

Uśmiechnął się i skinał – i wnet z Bożej łaski  
Powstał dom – kubek w kubek jak nasz – czarnolaski.



.....

.....

.....

.....

.....

\_\_\_\_ / 10 p.

**Jakie muzeum jakiej sztuki**

W łódzkim centrum kulturalno-handlowym Manufaktura powstał oddział Muzeum Sztuki, tak zwany ms<sup>2</sup>. Przygotowuje się w nim akcję społeczną, której niezwykłość będzie polegała na tym, że jej uczestnikami nie będą wielcy artyści, ale „normalni” ludzie, którzy muzeum kojarzyli do tej pory z elitarnością i, w pewnym sensie, niedostępnością. Teraz nie tylko staną się bohaterami muzealnego projektu, ale też wykonawcami – po raz pierwszy w historii łódzkiego muzeum człowiek z ulicy stanie się twórcą sztuki! Kolejni uczestnicy będą mogli odnieść się do tego, co zrobili poprzednicy, a w wyniku reakcji powstanie następne dzieło.

To rodzaj eksperymentu socjologicznego, próba sprawdzenia, jak postrzegają Muzeum Sztuki sąsiedzi: z jednej strony osoby przychodzące do Manufaktury, a z drugiej – mieszkańcy okolicznych budynków i całego kwartału między ulicami Ogrodowa, Zachodnią, Mickiewicza i Włókniarzy. Gdyż muzeum znalazło się w szczególnym miejscu, jakim stała się elegancka Manufaktura, w której czujemy się młodzi, piękni i bogaci, a twardą rzeczywistością łódzkiej dzielnicy. Byłoby dobrze dowiedzieć się, czy te dwa krańcowo różne światy potrzebują sztuki.

Pracownicy muzeum osobiście zaproszą do projektu mieszkańców pobliskich domów, ale udział może wziąć każdy. Uczestnicy otrzymają zestaw „mały kurator”: aparat fotograficzny, skaner, kserokopiarkę czy kamerę. Staną się zarazem artystami, widzami i muzealnikami: będą musieli sami coś zrobić, sami to opisać i skatalogować. Będą robić, co im się podoba: przynosić przedmioty z zewnątrz, prowadzić akcje na miejscu lub w mieście. Jeśli ktoś zechce napisać sprayem na ścianie, że ma muzeum w nosie, proszę bardzo. Jeśli ktoś będzie chciał posiedzieć na krześle, proszę bardzo. Może ktoś przyniesie hodowlę kaktusów, albo zagra na gitarze...

Sala wystaw będzie się codziennie zmieniała, co tydzień też wydawana będzie gazetka prezentująca dotychczasowy przebieg akcji – każdy będzie mógł ją zabrać i pochwalić się znajomym. Organizatorzy wierzą, że ludzie z okolicznych kamienic staną się stałymi bywalcami muzeum.

Ewentualny sukces eksperymentu nie spowoduje obniżenia lotów muzeum. Jeśli jednak życzeniem sąsiadów będzie, żeby były w nim pokazywane plakaty skandalistki Dody, to tak się stanie. To ma być dwustronne działanie zapoznawcze z wzajemnym wpływem na siebie.

Muzeum w Manufakturze walczy o stałą publiczność, bo na razie działa efekt nowości – frekwencja jest duża, ale nie wiadomo, jak długo to potrwa. Jeśli pomysł się sprawdzi, być może akcja będzie powtarzana cyklicznie. Może i wam uda się wziąć w niej udział...





**Klucz – wersja D****Test z języka polskiego dla absolwentów szkół średnich z polskim językiem nauczania****I. Rozumienie ze słuchu****1. 1 p. za poprawną odpowiedź**

1 – F

2 – F

3 – P

4 – P

5 – F

**2. 1 p. za poprawną odpowiedź**

1. - Sprawdzenie jak postrzegają Muzeum Sztuki osoby przychodzące do Manufaktury, mieszkańcy okolicznych budynków i całego kwartału.  
- Dowiedzenie się, czy te dwa różne światy potrzebują sztuki.  
- Zachęcenie okolicznych mieszkańców do tego, by stali się stałymi bywalcami muzeum.  
- **1 p. za przynajmniej 1 poprawną odpowiedź.**
2. Co tydzień, w gazetce.
3. Stwierdzenie oznacza, że nie obniży się poziom artystyczny prezentowanych wystaw.
4. Ponieważ na razie działa efekt nowości, frekwencja jest duża, ale nie wiadomo, jak długo to potrwa.
5. Akcja być może będzie powtarzana cyklicznie.

**II. Test leksykalno-gramatyczny****1. po 1 p. za prawidłową formę**

1. dziewczyny lub dziewczyn
2. przyczyny
3. w kimś
4. o kuzynkę
5. przyjaciółmi

**2. po 0,5 za każdą prawidłową formę liczebnika i rzeczownika**

1. wielu problemów
2. dwóch synów
3. trzy córki
4. z czterema znajomymi lub z czworgiem znajomych
5. pięcioro drzwi

**3. po 0,5 p. za poprawny dobór rzeczownika i za zastosowanie go w odpowiedniej formie**

1. straty
2. siły
3. sukces
4. przysięgę
5. rolę

**4. po 1 p. za prawidłowe połączenie**

- 1- C    2- F    3- B    4- A    5- D

**5. Poprawne są wszystkie logiczne przekształcenia.**

**III Rozumienie tekstu**

**1. po 1 p. za wybór odpowiedniego akapitu**

1 – b      2 – e      3 – d      4 – c      5 – d

**2. po 1 p. za poprawny wybór**

1 – c      2 – b      3 – c      4 – b      5 – b

**IV Pisanie 15 p. – po 3 p. za: adekwatność wypowiedzi do wybranego tematu (3p.), kompozycję i styl (3p.), poprawność gramatyczną (3p.), bogactwo i adekwatność leksyki (3p.), ortografię i interpunkcję (3p.)**

**V. Wiedza o literaturze i języku polskim.**

**1. po 1 p. 0,5 p. za samo nazwisko autora**

1. Jan Kochanowski
2. Józef Wybicki
3. Adam Mickiewicz
4. Henryk Sienkiewicz
5. Stefan Żeromski

**2. po 2 p. za prawidłową odpowiedź**

- B. odrodzenie  
C. pozytywizm  
D. romantyzm  
E. Młoda Polska  
F. oświecenie

**3. po 1p. za poprawny wybór**

- 1 – b  
2 – c  
3 – b  
4 – c  
5 – a

**4. po 1 p. za prawidłowy dobór**

1 – C      2 – D      3 – B      4 – F      5 – E

**5. 10 p. – po 2p. za treść wypowiedzi, styl, poprawność gramatyczną, leksykę i ortografię**